

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ «БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЗАЦІЯ
КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ»
для вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від № 397, Типової програми підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021

№ 457) та відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту вихователів закладу дошкільної освіти». Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України в редакції від 27 січня 2021 р. №86 «Положення про заклад дошкільної освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. №800 «Деякі питання щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», Державного стандарту дошкільної «Базовий компонент дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 та в контексті вимог законодавства, зокрема , інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вихователя закладу дошкільної освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Актуальність Програми визначається необхідністю впровадження у практику закладів дошкільної освіти змісту, форм, методів організації розвивальної життєдіяльності дітей дошкільного віку з урахуванням стратегії, цілей, завдань оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) (далі – Стандарт).

Програма передбачає формування загальних та фахових компетентностей щодо імплементації Стандарту з урахуванням особистісно орієнтованого, інтегрованого, компетентнісного, діяльнісного підходів.

Сучасний вихователь закладу дошкільної освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи дошкільної освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток вихователів закладів дошкільної освіти відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей

вихователів закладів дошкільної освіти (далі - ЗДО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти Базовий компонент дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання вихователів закладів дошкільної освіти з теорії і практики організації освітнього процесу, що забезпечує якісні зміни та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вихователів закладів дошкільної освіти;
- удосконалити вміння вихователів закладів дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін;
- ознайомити педагогічних працівників із стратегіями та тенденціями, що склали основу для розроблення змісту Базового компонента дошкільної освіти;
- формувати розуміння слухачами сутності понять «Державний стандарт дошкільної освіти», «цінності дошкільної освіти», «компетентність», «освітнє середовище» «результати навчання», «якість дошкільної освіти», «змістове наповнення Стандарту» тощо;
- удосконалювати здатність та готовність слухачів планувати освітній процес з урахуванням положень Базового компонента дошкільної освіти для вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії дитини дошкільного віку;
- забезпечувати вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти сучасними знаннями та інструментами для роботи з дітьми дошкільного віку відповідно до принципів Нової української школи, що передбачає формування компетентностей тощо;
- формувати здатність педагогічних працівників організовувати різні види діяльності дітей у закладі дошкільної освіти на засадах діяльнісного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого, інтегрованого, соціокультурного підходів;
- організовувати освітній процес з урахуванням базових принципів (демократичність; рівний доступ до якісної дошкільної освіти кожній дитини, освіти без дискримінації за будь-якими ознаками; забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору; міжвідомча взаємодія; державно-громадське та державно-приватне партнерство в організації та управлінні дошкільною освітою; соціально-педагогічне партнерство громади

та всіх учасників освітнього процесу);

- підвищувати рівень професійної майстерності вихователів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти;
- розвивати емоційний інтелект та здатність працювати в команді, ефективно взаємодіяти з дітьми та їх батьками;
- сприяти створенню комфортного, інклюзивного та безпечного середовища, де діти можуть розвиватися як соціально, так і емоційно;
- удосконалювати готовність педагогів до організації партнерства з батьками вихованців задля підвищення культури відповідального батьківства.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- сутності Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- сутності основних ідей, концептуальних засад та принципів побудови Базового компонента дошкільної освіти: його структури, змісту та умов реалізації;
- традиційні для дошкільної освіти ідеї гуманістичної педагогіки, теорії природовідповідності, ідеї про патріотичне і громадянське виховання, ідеї про використання казки та гри у гармонійному розвитку особистості, ідею солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти й інших професій, причетних до піклування, догляду та розвитку дітей раннього і дошкільного віку;
- структури та змісту чинних освітніх програм для закладів дошкільної освіти;
- форми та види планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти;
- академічної свободи вихователя в організації освітнього процесу

Уміння:

- визнавати самоцінність дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості; щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумови її повноцінного розвитку та подальшої самореалізації у житті;
- поважати дитину, особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;
- зміцнювати фізичне, психічне та соціальне здоров'я дитини;
- плекати, підтримувати та створювати сприятливі умови безпечного середовища в природному, предметному та соціальному оточенні; розвивати творчі задатки, здібностей, таланти дітей;
- зберігати традиції національного досвіду сімейного та суспільного виховання для збагачення культурного потенціалу взаємодії між поколіннями;
- організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства;

- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту дошкільної освіти, чинних освітніх програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку, попередніх освітніх результатів вихованців, їх освітніх потреб;
- формувати у дітей дошкільного віку компетентності, визначені в освітніх напрямках інваріантного та варіативного складових Базового компонента дошкільної освіти;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- генерування нових ідей (креативність);
- прийняття обґрунтованих рішень;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- міжособистісна взаємодія;
- рефлексія та саморозвиток
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх дітей;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Укладачі освітньої програми	Надія Іванівна Нечипорук, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» Тетяна Михайлівна Корж, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування	Освітня програма підвищення кваліфікації з проблеми «Базовий

освітньої програми	компонент дошкільної освіти: реалізація компетентнісного підходу»
Мета програми	Професійний розвиток вихователів закладів дошкільної освіти відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти (далі - ЗДО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти Базовий компонент дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33.
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Вихователі, вихователі-методисти закладів дошкільної освіти
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06 Професійні компетентності: А1 Прогностична (А1.1, А1.2, А1.3); А2 Організаційна (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4); А3 Оцінювально-аналітична (А3.1, А3.2); А4 Предметно-методична (А4.1) Б1 Здоров'язбережувальна (Б1.1, Б1.2); Б2 Проектувальна (Б2.1); В1 Психоемоційна (В1.1, В1.2); В2 Педагогічне партнерство (В2.1, В2.2, В2.3); В3 Морально-етична (В3.1); Г1 Здатність до навчання впродовж життя (Г1.1, Г1.2); Г2 Інформаційно-комунікаційна (Г2.1, Г2.2, Г2.3)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення	програма: сайт: https://www.kristti.com.ua/

освітньої
програми на сайті

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		4	4	—	—	10
1.1.	Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2	2	—	—	4
1.2.	Національна ідентичність в історичному вимірі	2	2	—	—	2
Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		20	—	—	20	14
2.1.	Професійний стандарт: ключові і професійні компетентності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	2
2.2.	Охорона праці та безпека життєдіяльності у закладі освіти. Порядок розслідування нещасних випадків	2	—	—	2	2
2.3.	Побудова індивідуальної програми професійного розвитку педагога	2	—	—	2	2
2.4.	Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти	2	—	—	2	—
Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»		6	—	—	6	4
Спецкурс «Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу»		6	—	—	6	2
Модуль ІІІ. Базовий компонент дошкільної освіти: реалізація компетентнісного підходу		40	6	—	34	20
Інваріантна частина		34	6	—	28	
3.1.	Закон України «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення	2	2	—	—	2

3.2	Базовий компонент дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації	2	2	—	—	2
3.3	Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти	2	2	—	-	
3.4	Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини»	2	—	—	2	2
3.5	Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі» Базового компонента дошкільної освіти	2	—	—	2	
3.6	Розвиток логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в процесі формування математичних понять	2	—	—	2	2
3.7	Ігротерапія без іграшок на заняттях з логіко-математичного розвитку	2	—	—	2	
3.8	Розвиток творчих здібностей дітей за освітнім напрямом «Дитина у світі мистецтва»: топ 10 "швидких технік" в образотворчому мистецтві для використання у роботі з дітьми	2	—	—	2	
3.9.	Упровадження сучасних здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	2
3.10.	Домінанта освітнього напрямку «Гра дитини»	2	—	—	2	2
3.11	Розвиток дрібної моторики та зняття стресу в дітей засобами технологій LEGO	2	—	—	2	
3.12	Формування соціально-фінансової компетентності	2	—	—	2	2
3.13	Формування культури інженерного мислення дітей дошкільного віку можливостями STREAM-освіти	2	—	—	2	2
3.14	Особливості організації та планування освітнього процесу у закладах дошкільної освіти	2	—	—	2	2
3.15	Партнерська взаємодія педагогів з батьками як умова забезпечення якості освітнього процесу ЗДО	2	—	—	2	2
3.16	Здоров'язбережувальні музикотерапевтичні технології у практиці закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	2
3.17	Актуальні проблеми наступності дошкільної та початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи	2	—	—	2	—
Варіативна частина		6	—	—	6	8
3.18	Сучасні підходи до навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти	2	—	—	2	—
3.19	Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення	2	—	—	2	—
3.20	Нетрадиційні методики арт-терапії у роботі з фольгою	4	—	—	4	—
3.21	Розвиток медіаграмотності засобами критичного мислення у дітей старшого дошкільного віку	2	—	—	2	—
3.22	Дитяча іграшка як засіб формування ціннісного	2	—	—	2	—

	ставлення до національної культури					
3.23	Універсальний дизайн у закладі дошкільної освіти як умова реалізації Базового компонента дошкільної освіти	2	—	—	2	
3.24	Спецкурс: Соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку за Програмою The LEGO Foundation «Perry Pals» («Веселі Друзі»).	6	—	—	6	—
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	—	6	—
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	—	—	—
4.2.	Тематична дискусія «Базовий компонент дошкільної освіти: компетентнісного підходу»	2	—	—	2	—
4.3	Захист випускних проєктів	2	—	—	2	
4.4.	Вихідне діагностування	2	—	—	2	—

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Філософські аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Філософські підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.2. Національна ідентичність в історичному вимірі

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, запропоновані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика й методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність вихованців у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Професійний стандарт: ключові й професійні компетентності сучасного педагога закладу дошкільної освіти

Ключові й професійні компетентності педагога закладу дошкільної освіти. Основні аспекти професійного стандарту для педагогів закладів дошкільної освіти. Здатність до спілкування з дітьми та їхніми батьками, розвиток індивідуальних навичок у дітей, здатність адаптуватися до змін у середовищі дошкільного закладу. Професійний розвиток педагога закладу дошкільної освіти. Сучасні методи й підходи до професійного розвитку педагога: менторство, колегіальні обміни досвідом, використання інноваційних технологій в освітньому процесі.

2.2. Охорона праці та безпека життєдіяльності у закладі освіти.

Порядок розслідування нещасних випадків.

Формування основ безпеки та норм поведінки в надзвичайних ситуаціях у дітей дошкільного віку. Рекомендації щодо проведення Тижня безпеки життєдіяльності в дошкільних навчальних закладах. Основні вимоги інструкцій з безпеки діяльності працівників дошкільного закладу під час освітнього процесу. Порядок розслідування нещасних випадків. Правила безпеки при організації трудової діяльності дітей в дошкільному закладі.

2.3. Побудова індивідуальної програми професійного розвитку педагога

Індивідуальна освітня траєкторія слухача курсів підвищення кваліфікації як персоналізований підхід до навчання, який враховує професійні потреби, цілі та рівень підготовки конкретного слухача. Можливості траєкторії. Ключові елементи індивідуальної освітньої траєкторії. Вибір форм навчання (інституційна (денна), очно-заочна, дистанційна, очно-дистанційна, пролонгована, інституційна (денна) режим онлайн); індивідуальні консультації або супровід, що допомагає слухачеві успішно пройти курси підвищення кваліфікації.

2.4. Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти

Академічна доброчесність у законодавстві України про освіту. Принципи академічної доброчесності, визначені Міжнародним центром академічної доброчесності. Культура доброчесності в закладі освіти: типові й менш очевидні види порушень академічної доброчесності; розгляд кейсів толерування недоброчесної поведінки педагогами, планування заходів із формування доброчесної поведінки учасників освітнього процесу.

Спецкурс: Інклюзивна освіта: теорія і практика

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Роль та функції психологів і педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожної дитини, незалежно від її особливостей. Методи та стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку дітей, виявлення, вирішення можливих труднощів. Взаємодія психологів, педагогів, інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Сучасні підходи, методики, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами: диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання.

Спецкурс: Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу

Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення в дітей різних вікових категорій. Способи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Психічне здоров'я, психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опанування прийомами, які сприяють управлінню стресом, відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії, інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників та дітей, на запуск когнітивних процесів у процесі навчання

Модуль III. Базовий компонент дошкільної освіти: реалізація компетентнісного підходу

3.1. Закон України «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення

Нормативно-правове регулювання у сфері дошкільної освіти. Концептуальні зміни до Закону України «Про дошкільну освіту». Система дошкільної освіти та державна політика у сфері дошкільної освіти. Основні завдання законодавства України в сфері дошкільної освіти. Механізми та доступність здобуття дошкільної освіти. Особливості організації інституційної та індивідуальної форм здобуття дошкільної освіти. Інклюзивна освіта. Базові етапи дошкільної освіти. Роль сім'ї у дошкільній освіті. Суб'єкти освітньої діяльності. Утворення, реорганізація, ліквідація та перепрофілювання закладу дошкільної освіти. Типи закладів дошкільної освіти, Наповнюваність груп у закладах дошкільної освіти, зарахування дітей до закладів дошкільної освіти, їх відрахування та переведення. Педагогічні працівники у сфері дошкільної освіти, їх права та обов'язки.

3.2. Базовий компонент дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації

Нові вектори Базового компонента дошкільної освіти (Державного освітнього стандарту), його відповідність викликам сучасної дошкільної освіти та запитам практиків. Суть концептуальних засад Базового компонента дошкільної освіти; особливості структурування державного стандарту дошкільної освіти. Аналіз цінностей дитинства, базових принципів та умов реалізації стандарту дошкільної освіти. Організація освітнього процесу з позицій компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого підходів.

3.3. Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти.

Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти – ключова концептуальна засада Базового компонента дошкільної освіти. Сучасні підходи до структури особистості. Складові та характеристика особистісної компетентності дитини в Стандарті. Структурні компоненти особистості, їх характеристика: дитячий світогляд, самосвідомість дошкільника, потребово-мотиваційна сфера, емоційно-почуттєва сфера, волюва сфера, особистісні якості. Порівняльний аналіз особистісно орієнтованої та навчально-дисциплінарної моделей. Сучасні психолого-педагогічні практики та умови особистісного розвитку дошкільника.

3.4 Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини»

Сучасні ефективні підходи до роботи з навчання дошкільників основ грамоти. Теоретико-практичні аспекти про: психофізіологічні та психологічні засади навчання грамоти; основні механізми та інструменти цього процесу. Засвоєння основ грамоти як складна аналітико-синтетична діяльність. Характеристика ефективних традиційних та інноваційних технологій і засобів навчання дітей основ грамоти. Показники готовності педагогів до інтерактивного та стимулювального процесу навчання дітей основ грамоти.

3.5. Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі» Базового компонента дошкільної освіти

Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі» Базового компонента дошкільної освіти. Особливості формування соціально-громадянської компетентності дитини дошкільного віку в різних видах діяльності. Індикатори сформованості соціально-громадянської компетентності в дошкільників. Пріоритетні форми, методи й засоби формування соціально-громадянської компетентності. Наступність між ЗДО і НУШ у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей. Роль вихователя і батьків у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей.

3.6. Розвиток логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в процесі формування математичних понять.

Аналіз освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового стандарту дошкільної освіти. Визначення поняття «сенсорно-пізнавальна, логіко-

математична, дослідницька компетентність» дитини. Формування емоційно-ціннісного ставлення до логіко-математичної та дослідницької діяльності в дітей дошкільного віку. Формування уявлень про основні математичні поняття. Оволодіння навичками логіко-математичної та дослідницької діяльності. Розвивальні математичні ігри як засіб розвитку особистісного потенціалу дитини. Особливості проведення дидактичних математичних ігор.

3.7. Ігротерапія без іграшок на заняттях з логіко-математичного розвитку

Визначення поняття «ігротерапія». Ігротерапія: теоретичні основи. Основні цілі ігротерапії. Процес ігротерапії та його ключові елементи. Психологічні концепції ігротерапії. Ігротерапія як засіб оздоровлення дітей. Ігротерапія для дітей з особливими освітніми потребами. Приклади успішного використання ігротерапії. Предметно-ігрове розвивальне середовище як компонент освітнього процесу на заняттях з логіко-математичного розвитку. Організація ігрової діяльності дошкільнят у процесі проведення пальчикових ігор.

3.8. Розвиток творчих здібностей дітей за освітнім напрямом «Дитина у світі мистецтва»: топ 10 "швидких технік" в образотворчому мистецтві для використання у роботі з дітьми Зміст мистецько-творчої компетентності дітей за освітнім напрямом «Дитина у світі мистецтва» Базового компонента дошкільної освіти. Формування здатності дитини реалізовувати свій художньо-естетичний потенціал в образотворчій діяльності за допомогою простих методів малювання та швидких нетрадиційних технік для отримання бажаного результату. 10 "швидких технік" в образотворчому мистецтві з використанням різних матеріалів та інструментів.

3.9. Упровадження сучасних здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу дошкільної освіти

Аналіз ознак якісної превентивної освіти, концепція, завдання, зміст і методика формування здоров'язбережувальної компетентності дошкільнят на засадах розвитку життєвих навичок; характеристика методичних механізмів інтегрованого підходу до формування здоров'язбережувальної компетентності; моніторинг здоров'язбережувальних технологій та визначення доцільності застосування їх в закладі дошкільної освіти; готовність педагогів до використання методів й засобів навчання, що забезпечують упровадження здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

3.10. Домінанта освітнього напрямку «Гра дитини».

Сутність і зміст освітнього напрямку «Гра дитини». Складові ігрової компетентності дітей дошкільного віку та показники її сформованості. Реалізація цінностей та цілей дошкільної освіти крізь призму ігрової діяльності дитини. Гра як спосіб життєдіяльності дитини дошкільного віку та умова її особистісного розвитку. Здатність та готовність вихователів використовувати ігровий арсенал сучасної дошкільної дидактики. Підхід «Навчання через гру» як наскрізний у взаємодії педагога з дитиною у закладі освіти

3.11. Розвиток дрібної моторики та зняття стресу в дітей засобами технологій LEGO

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка... Роль гри у підтримці благополуччя дитини. Діяльнісний підхід до виховання креативної, впевненої у собі дитини за допомогою конструктору LEGO. Формування комунікативно-мовленнєвої, пізнавальної, емоційно-вольової сфер особистості дитини засобами LEGO. Технічні та методичні засоби забезпечення LEGO.

Характеристики гри та сфери розвитку дитини. «Навчання через гру» як новітня освітня стратегія та педагогічна практика. Ресурс вільної гри у збереженні психічного здоров'я дитини та дорослого.

3.12. Формування соціально-фінансової компетентності

Аналіз освітнього напрямку «Дитина в соціумі». Соціально-фінансова грамотність» варіативного складника Базового компоненту дошкільної освіти. Значення соціальної компетентності й навичок фінансової грамотності: формує усвідомлення правил взаємодії з іншими людьми, своїх прав і обов'язків, вміння планувати бюджет, раціонально використовувати ресурси, заощаджувати, оцінювати наявні можливості, розвиток лідерських якостей. Шляхи формування соціально-фінансової грамотності у різних видах діяльності (предметно-практичній, предметно-ігровій, ігровій з правилами (дидактичні ігри),

комунікативній, господарсько-побутовій, пізнавальній). Підтримка батьками процесу формування соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності у дітей.

3.13. Формування культури інженерного мислення дітей дошкільного віку можливостями STREAM-освіти

Формування ключових компетентностей дітей дошкільного віку: діяльнісний підхід. STREAM-освіта дітей дошкільного віку – інноваційний напрям діяльності в закладі дошкільної освіти. Упровадження альтернативної програми «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» в освітній процес закладу дошкільної освіти. Шляхи реалізації освітніх напрямів програми Формування мовленнєвої та комунікативної компетентностей у дітей дошкільного віку засобами STREAM-освіти. Формування уявлень дітей дошкільного віку про предметно-перетворювальну діяльність людини (освітні напрями «Технології», Мистецтво").

3.14. Особливості організації та планування освітнього процесу в закладах дошкільної освіти

Побудова освітнього процесу з дітьми дошкільного віку на основі формування досвіду дитини у спілкуванні з дорослими та однолітками в усіх видах діяльності, які реалізуються в універсальному розвивальному середовищі на засадах діяльнісного, компетентнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого, соціокультурного принципів. Варіативні моделі організації освітнього процесу із застосуванням сучасних технологій, освітніх програм, послуг, предметно-ігрового обладнання. Оптимальне поєднання регламентованих та самостійних видів діяльності. Види та форми регламентованої діяльності, їх характеристика. Самостійна діяльність, взаємозв'язок її з регламентованою діяльністю дітей. Заняття як основна форма навчально-пізнавальної діяльності. Види занять, сучасні вимоги до їх організації та проведення занять. Зміст Наказу МОН від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

3.15. Партнерська взаємодія педагогів з батьками як умова забезпечення якості освітнього процесу ЗДО

Аналіз вимог професійних стандартів «Вихователь закладу дошкільної освіти», «Керівник закладу дошкільної освіти» щодо партнерської взаємодії учасників освітнього процесу. Завдання закладу дошкільної освіти щодо взаємодії з батьками Напрями реалізації взаємодії закладу дошкільної освіти з родинами. Форми партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками вихованців.

3.16. Здоров'язбережувальні музикотерапевтичні технології у практиці закладу дошкільної освіти

Теоретичні аспекти використання музикотерапії в роботі з дітьми дошкільного віку. Історія виникнення музикотерапії Музикотерапія як засіб лікувального та розвивального впливу на дітей дошкільного віку. Методичні рекомендації щодо використання музикотерапії в умовах освітнього процесу закладів дошкільної освіти. Організація занять з музикотерапії в умовах освітнього процесу закладів дошкільної освіти Поради педагогам з питань проведення заняття по музикотерапії з дітьми дошкільного віку. Орієнтований перелік музики до різних видів музикотерапевтичної діяльності

3.17. Актуальні проблеми наступності дошкільної та початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи

Поняття наступності у дошкільній та початковій освіті. Основні проблеми забезпечення наступності. Психологічні бар'єри: складнощі адаптації дітей до нових умов, пов'язані зі зміною структури дня, підходів до навчання та вимог; стрес та тривога через новий режим, більшу тривалість занять, зміну навчального середовища. Роль Нової української школи у вирішенні проблем наступності. Основні принципи НУШ. Інтеграція освітніх стандартів. Розвиток ключових компетентностей. Навчання через діяльність

3.18. Сучасні підходи до навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти.

Сучасні ефективні підходи до роботи з навчання дошкільників основ грамоти. Теоретико-практичні аспекти про психофізіологічні та психологічні засади навчання грамоти; основні механізми й інструменти цього процесу. Засвоєння основ грамоти як складна аналітико-синтетична діяльність. Характеристика ефективних традиційних та інноваційних технологій і засобів навчання дітей основ грамоти. Показники готовності педагогів до інтерактивного та стимулювального процесу навчання дітей основ грамоти.

3.19. Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення

Визначення термінів «логіка, «мислення», гра «Перевір свою логіку». Цілі і завдання гри «Танграм» в освітньому процесі ЗДО. Історія виникнення гри. Виготовлення гри «Танграм» із картону. Способи та прийоми виконання логіко-математичних завдань із застосуванням танграма.

3.19. Нетрадиційні методики арт-терапії у роботі з дітьми дошкільного віку

Арт-педагогіка в дошкільній освіті. Основні компоненти арт-педагогіки: мистецькі форми діяльності, візуальні мистецтва, перформативні мистецтва, творчість у повсякденному житті. Роль вихователя в арт-педагогіці. Використання арт-технологій у навчанні. Методи і техніки арт-педагогіки. Використання мистецтва для вираження емоцій. Техніки малювання та створення для зняття стресу.

3.20. Розвиток медіаграмотності засобами критичного мислення у дітей старшого дошкільного віку.

Значення медіаграмотності для дошкільнят. Основні компоненти медіаграмотності для дошкільнят. Уміння розпізнавати основні медіа-джерела. Аналіз медіа-контенту. Роль критичного мислення у формуванні медіаграмотності. Практичні прийоми для розвитку медіаграмотності та критичного мислення у дітей. Вправи для розвитку критичного мислення.

3.21. Дитяча іграшка як засіб формування ціннісного ставлення до національної культури.

Народна іграшка, її призначення, функції, особливості використання. Види народних іграшок. Компоненти ціннісного ставлення дітей до народної іграшки. Українська народна іграшка як засіб вияву творчості та національної свідомості дитини. Виготовлення ляльки-мотанки «Коза-дереза».

3.22. Універсальний дизайн закладу дошкільної освіти як умова реалізації Базового компонента дошкільної освіти

Універсальний дизайн в освіті. Створення сучасного універсального дизайну в закладі дошкільної освіти (доступного, безпечного, розвивального, максимально придатного навколишнього середовища) як умова ефективного використання різних моделей організації освітнього процесу. Принципи універсального дизайну. Моделювання освітнього середовища з урахуванням принципів універсального дизайну

Спецкурс: Соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку за Програмою The LEGO Foundation «Peppy Pals» («Веселі Друзі»).

Соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку відповідно до змісту Базового компонента дошкільної освіти України. Соціально-емоційні навички дошкільників. Соціально-емоційний розвиток дітей в умовах сучасних викликів. Соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку за Програмою «Peppy Pals» («Веселі Друзі»).

Програма «Peppy Pals» («Веселі Друзі») як дієвий інструмент соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку. Психологічно безпечне освітнє середовище закладу дошкільної освіти. Принципи підтримуючого спілкування.

Питання для самостійного опрацювання

1. Основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності
2. Суть методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності.
3. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України та розвитку громадянської освіти в Україні.
4. Структура Закону України «Про дошкільну освіту».
5. Зміни щодо трудових відносин учасників освітнього процесу ЗДО за новим Законом України «Про дошкільну освіту».
6. Форми партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками вихованців.
7. Основні проблеми забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою
8. Упровадження альтернативної програми «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» в освітній процес закладу дошкільної освіти
9. Зміст соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності відповідно до варіативного складника Базового компоненту дошкільної освіти
10. Зміст варіативного складника Базового компоненту дошкільної освіти «Мовлення дитини»

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQl>
2. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
3. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. *Рідна школа*. 2011. №8-9. С. 9-14.
4. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку. Тернопіль : «Мандрівець», 2014. 224 с.
5. Богініч О.Л., Левінець Н.В., Лохвицька Л.В., Сварковська Л.А. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку: навч.метод. посіб. Київ: Генеза, 2013. 128 с.
6. Богуш А., Гавриш Н. Розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Методичний посібник для вихователя. Серія «Настільна книжка вихователя». Київ: Генеза, 2017. 160с.
7. Брежнева О. Г. Календарне планування (Тема «Кіно»). Ігри та вправи для картотеки. *Методична скарбничка вихователя*. 2017. №4. С.16-20; 29-35.
8. Брежнева О. Г. Сприяємо сенсорному розвитку дошкільників під час тематичного циклу занять. *Методична скарбничка вихователя*. 2016. № 2. С. 37-44.
9. Брежнева О.Г. Ігри логіко-математичного спрямування в межах проєкту «Магазин». *Методична скарбничка вихователя*. 2017. № 2. С. 39-42.
10. Брежнева О.Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с.
11. Веселі Друзі: путівник-порадник для педагога. The LEGO Foundation, 2022. 37 с.
12. Гавриш Н., Крутій К. Як змінювалися підходи до розвитку мовлення дітей. *Дошкільне*

виховання. 2019. № 10. С.7-12.

13. Гавриш Н., Пометун О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку. Парціальна програма для дітей дошкільного віку. Київ: ІП НАПН України, 2019. 24 с.
14. Гавриш Н., Пометун О. Сталій розвиток: стосується кожного. *Дошкільне виховання*. 2018. №3. С. 2 – 6.
15. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. № 3. 2008. С. 23-30.
16. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
17. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
18. Державний стандарт початкової освіти : Постанова КМУ від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
19. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
20. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016. 52 с.
21. Євтух М. Б., Пінковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.- метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
22. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
23. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти /Додаток до листа МОН України від 19.04.2018 №1/9-249. URL : <https://bit.ly/3YXGTcq>
24. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІПІО, 2017. 60 с.
25. Конвенція про права дитини. 1989.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
26. Корнєєва О.Л. Вихователі, які вміють грати, – виграють. *Вихователь-методист*. 2017. №2. С. 17-21.
27. Крутій К.Л., Стеценко І.Б. Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». Освітній напрям «Технології або Таємничі перетворення». Запоріжжя: ТОВ«ЛІПС» ЛТД, 2020. 192 с.
28. Левінець Н. В. Долгаль С.Г. Красікова Н.А. Зростаємо здоровими: зошит із формування здоров'язбережувальної компетенції у дітей старшого дошкільного віку. Київ: Генеза, 2017. 32 с.+ 1 дод. (16 с.) – (Серія «Я буду вправним первачком»).
29. Левінець Н.В. Моделювання здоров'язбереігаючого середовища дошкільного навчального закладу: сучасні підходи. URL: <https://ird.npu.edu.ua/files/levinec.pdf>
30. Методичний посібник із фасилітації ігрової взаємодії з дітьми дошкільного віку «Граємо разом» / О.Ю. Рома та ін. Запоріжжя: СТАТУС, 2022. 112 с.
31. Нерянова С.І., Піроженко Т.О. Двигун прогресу, або Гра як джерело розвитку дошкільників. *Вихователь-методист*. 2017. №2. С. 11 – 14. 25. Низковська О. Соціально-економічній освіті – новий подих. *Дошкільне виховання*. 2016. №3.
32. НУМО: платформа розвитку дошкільнят. Я та світ (громадянська свідомість). URL: <https://numo.mon.gov.ua/skills/ya-ta-svit>
33. Парціальна програма розвитку дитини від 2 до 6 років через гру «Творці майбутнього» та методичні рекомендації / О.Ю. Рома та ін. Запоріжжя: СТАТУС, 2022. 108 с.
34. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. № 1. 2019. С.15-22.

35. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція. *Дошкільне виховання*. № 5. 2019. С.3-8.
36. Закон України «Про дошкільну освіту» (<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-baza.html>)
37. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти України в умовах карантину/ авт. кол. Косенчук О., Новик І., Венгловська О.: УІПО, 2021. URL: <https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2021/02/doshkilnaosvita.pdf>
38. Соціально-емоційний розвиток і навчання з Веселими Друзями: збірка активностей. The LEGO Foundation, 2023. 54 с.
39. Черешнюк О., Артоуз О., Кирган В. Економіка для дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. №3.
40. Щодо впровадження основ соціальної і фінансової освіти дітей дошкільного віку : Наказ МОН України від 22.01.2016 №46. URL: <http://oblosvita.com/engine/download.php?id=11637>